

KURSRAPPORT – JUS113, vår 2017

KURSANSVARLIG: Jan-Ove Færstad

Kursrapporten er utarbeidet den 4. april 2018 av Jan-Ove Færstad

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

i. Strukturen på kursopplegget

Undervisningen på kurset JUS 113, Kontraktsrett I, består av forelesninger, storgruppeundervisning og arbeidsgruppeundervisning. Det er også utarbeidet fire fagmoduler på «Mitt UiB». Her brukes tekst, figurer og video for å gi studentene en introduksjon til, og oversikt over, de ulike spørsmålene som behandles på kurset. I tillegg ble det hver uke gjennom hele kurset lagt ut en ny episode av videopodcasten «Kontraktsrettsfredag», der Johan Giertsen og undertegnede diskuterte ulike kontraktsrettslige spørsmål med enten en storgruppeleder eller en arbeidsgruppeleder.

Mitt generelle inntrykk er at samtlige av disse undervisningselementene har fungert godt. Inntrykket styrkes av de tilbakemeldingene som fremkom på referansegruppemøtet, hvor studentene ga uttrykk for at de i det store og hele var godt fornøyd med kursopplegget. Særlig ga de uttrykk for at de var svært fornøyd med den digitaliserte delen av kursopplegget. Det som fremkom av innspill og konkrete forslag til forbedringer fra studentenes side vil jeg kommentere underveis i denne rapporten.

ii. Forelesningene

Forelesningene på årets kurs har vært delt mellom undertegnede og Giertsen. Undertegnede og Giertsen har i tillegg, som et prøveprosjekt, gjennomført to forelesninger i fellesskap. Det er mitt inntrykk at både enkeltforelesningene og fellesforelesningene har fungert svært godt. Særlig vil jeg trekke frem fellesforelesningene som et nytt og vellykket grep i undervisningen. Dynamikken i auditoriet blir en helt annen når man er to forelesere enn når forelesningen kun holdes av en person, og man får en helt annen mulighet til å synliggjøre ulike standpunkt og ulike argumentasjonsrekker når man har en annen foreleser å diskutere med. Vår erfaring var også at studentene ble langt mer aktive deltakere i fellesforelesningene, sammenlignet med enkeltforelesningene. Dette inntrykket samsvarer med de tilbakemeldingene som kom frem på referansegruppemøtet. Studentene fremhevet der at de syntes at det var svært positivt med to ulike forelesere, og at man på den måten fikk synliggjort det juridiske argumentasjonsrommet i større grad enn hva man oppnår med bare en foreleser. De ga også uttrykk for at fellesforelesningene var mer inspirerende enn vanlige forelesninger, noe som gjorde det lettere for dem å holde fokus og konsentrasjon gjennom forelesningstimen. Prøveprosjektet med fellesforelesninger må sees på som ytterst vellykket, og som et verdifullt grep i undervisningen. Både Giertsen og jeg ønsker å fortsette med fellesforelesninger på kurset neste år, og jeg vil komme tilbake til studiedekan/studieutvalget om dette på et senere tidspunkt.

På referansegruppemøtet ga noen studenter uttrykk for at enkelte av forelesningene ble for detaljfokusert, og at det kunne være nyttig med et større oversiktspreg på forelesningene, særlig i starten av forelesningsrekken. Min tanke har vært at fagmodulene på «Mitt UiB» skal ivareta behovet for en slik innledende oversikt, og at man derfor kunne frigjøre forelesningstid til å drøfte mer kompliserte spørsmål. Inntrykket er også at det store flertallet av studentene har brukt fagmodulene på denne måten, og at detaljnivået på forelesningene derfor ikke var noe stort problem for dem. Fagstoffet på «Mitt UiB» vil bli ytterligere utbygget før neste års kurs, og i den forbindelse vil jeg fortsette å vurdere samspillet mellom kursets digitale elementer og innholdet på forelesningene.

Forelesningene på kurset ble tatt opp, og opptakene ble gjort tilgjengelig på «Mitt UiB» omtrent tre uker før eksamen. Valget om ikke å publisere opptak av forelesningene fortløpende bygger på et pedagogisk standpunkt. Det er mitt klare inntrykk at mange av våre studenter bruker for mye tid på passiv læring fremfor aktiv læring. Læringsprosessen, særlig i den første fasen av kurset, fungerer best dersom studentene bruker mest mulig tid på

aktive læringsaktiviteter. Dersom forelesningsopptakene publiseres fortløpende ser jeg imidlertid en klar fare for at studentene bruker for mye tid på å repetere forelesningene, fremfor aktivt å jobbe med stoffet selv.

Standpunktet om å utsette publiseringen av forelesningsopptakene høstet massiv kritikk på referansegruppemøtet, noe jeg også var forberedt på. En innvending var at opplegget var uheldig for studenter som var syke, eller av andre grunner gikk glipp av enkeltforelesninger. Dette er en kjent innvending, og jeg er ikke overbevist om at hensynet til de få studentene dette gjelder er mer tungtveiende enn de pedagogiske hensynene opplegget bygger på. Jeg ser derfor ingen grunn til å gjøre store endringer i denne praksisen på neste års kurs.

iii. Arbeidsgrupper og arbeidsgruppeoppgaver

Som varslet i fjorårets kursrapport er det i år gjennomført en samlet gjennomgang av forholdet mellom de tema som behandles i arbeidsgruppeoppgavene og de temaene som behandles på forelesning. Mange av fjorårets oppgaver er beholdt, men det er gjort enkelte endringer, både i innhold og rekkefølgen på oppgaven, for å tydeliggjøre den pedagogiske tanken om progresjon i løpet av kurset. Jeg har satt sammen oppgavesettet slik at det har vært litt variasjon mellom tema studentene møter for første gang gjennom oppgaven og tema som allerede har vært gjennomgått på forelesning når studentene skal jobbe med den aktuelle oppgaven. Tanken bak denne strukturen er at studentene dels må jobbe med å anvende kjent stoff, og dels må sette seg inn i ukjent rettsstoff når de jobber med oppgavene.

Mitt inntrykk er at både arbeidsgruppesamlingene og arbeidsgruppeoppgavene gjennomgående har fungert godt. På referansegruppemøtet fremhevet studentene særlig at det var positivt at det var en naturlig progresjon i arbeidsoppgavene. Noen studenter var kritiske til at enkelte tema ble gjennomgått på forelesning i etterkant av den arbeidsgruppesamlingen som omhandlet det samme temaet, men som påpekt skyldes dette et bevisst pedagogisk valg. For fremtiden kan det likevel være nyttig å påpeke dette pedagogiske valget, og begrunnelsen for det, enda tydeligere innledningsvis på kurset.

Enkelte studenter påpekte at det var tidkrevende å forberede seg til arbeidsgruppesamlingene. Etter mitt syn er arbeid med oppgaveløsning noe av det mest hensiktsmessige man kan bruke studietid på, og ingen av arbeidsgruppeoppgavene fremstår som mer omfattende enn det man må kunne forvente av slike oppgaver. Disse studentene har likevel et godt poeng når det gjelder forberedelsene til den første arbeidsgruppesamlingen. Denne arbeidsgruppesamlingen var i år lagt til dag to på kurset, og dette ga studentene svært knapp tid til å forberede seg ordentlig før arbeidsgruppesamlingen. På fremtidige kurs vil det være verdifullt dersom denne første arbeidsgruppesamlingen kan utsettes en uke, slik at studentene har kommet ordentlig i gang med kurset før de møter på arbeidsgruppesamling.

iv. Storgrupper og storgruppeoppgaver

På årets kurs valgte jeg å gjøre storgruppeoppgavene noe mindre omfattende enn det de har vært på tidligere års kurs. Formålet med dette grepet var å frigjøre mer tid til diskusjon og refleksjon på storgruppene. Det inntrykket jeg sitter igjen med, både fra egne storgrupper og fra samtaler med de andre storgruppelederne, er at dette grepet gjennomgående var vellykket. Man fikk en roligere stemning på storgruppene, og studentene tok i større grad ordet uten å bekymre seg for at man av den grunn «stjal» tid fra gruppen.

Samtlige storgruppeledere har meldt tilbake at det var stor variasjon i hvor godt forberedt studentene var når de møtte på storgruppesamling. I forkant av kurset understreket jeg for storgruppelederne at storgruppene ikke skulle utvikle seg til «miniforelesninger», og at de derfor måtte stille krav om aktiv deltakelse fra studentenes side. Dette ble også understreket overfor studentene, både på innføringsforelesningen og gjennom podcasten «Kontraktsrettsfredag». Det kan være krevende for en storgruppeleder å «presse» en passiv gruppe til å delta aktivt i undervisningen. Mitt inntrykk er likevel at de fleste storgruppelederne på kurset lyktes med å skape aktivitet i sine grupper. Studentene på referansegruppemøtet ga et nærmest entydig uttrykk for at læringseffekten hadde vært størst i grupper hvor de opplevde at det ble stilt krav – både til forberedelse og deltakelse. De ga også uttrykk for at dette var noe man burde gjøre i enda større grad. Kombinasjonen av mindre omfattende oppgaver og større krav om studentaktivitet synes etter dette å være positiv både fra et pedagogisk perspektiv og fra et studentperspektiv. Det er derfor viktig å fortsette arbeidet med å stille krav til studentenes deltakelse på storgruppesamlingen også på fremtidige kurs.

UNIVERSITETET I BERGEN

Det juridiske fakultet

Mitt inntrykk, både fra storgruppesamlingene og fra samtaler med studenter, er at det fortsatt er en del studenter som ikke ser den læringseffekten som ligger i å delta i en diskusjon om et praktisk spørsmål. Disse studentene opplever storgruppesamlingene som noe de må gjennom for å få godkjent oppmøte, ikke som en arena for læring. De møter da opp lite motivert og dårlig forberedt, noe som påvirker både læringseffekten for disse studentene, og gruppedynamikken som helhet, i negativ retning. Fra et rent pedagogisk ståsted kunne det derfor vært interessant å gjøre forsøk hvor deltakelse på storgruppene ble gjort frivillig, i kombinasjon med et tydelig vilkår om at tilstedeværelse forutsatte gode forberedelser og aktiv deltakelse. Det er mulig at 1. studieår er for tidlig på studiet for et slikt grep, og jeg ser også at det finnes en del praktiske og administrative innvendinger mot en slik ordning. Jeg kommer derfor ikke til å fremme et forslag om en slik endring i denne sammenhengen, men tenker at det likevel er verdifullt å lufte tanken.

Totalt sett synes storgruppesamlingene å ha fungert bra. Det var likevel enkelte studenter på referansegruppemøtet som ga uttrykk for at de mente deres gruppe ikke hadde fungert like bra som andre grupper. Tilbakemeldingene fra disse studentene vil bli fulgt opp før neste års kurs.

v. Obligatorisk kursoppgave

På grunn av påskeferien kom den obligatoriske kursoppgaven allerede etter to og en halv uke på kurset. Dette var vel tidlig, og studentenes læringseffekt av oppgaven hadde nok vært større dersom den hadde blitt gitt noe senere på kurset. Samtidig kommer vi ikke unna at avviklingen av dette kurset i stor grad påvirkes av påskeferien. Alternativet var i dette tilfellet at studentene først fikk tilbakemelding på den obligatoriske oppgaven etter påske – tre dager før eksamen – og det var, etter mitt syn, et dårligere alternativ. Det er likevel viktig å være bevisst plasseringen av den obligatoriske kursoppgaven når kurset planlegges.

I arbeidet med den obligatoriske kursoppgaven måtte studentene dels håndtere tema som allerede hadde vært berørt i undervisningen på kurset og dels håndtere tema de enda ikke hadde møtt i undervisningssammenheng. Min målsetning med oppgaven var at studentene skulle oppfatte den som utfordrende, men lærerik, og tilbakemeldingene på referansegruppemøtet tyder på at denne målsetningen ble innfridd.

Etter å ha lest gjennom en rekke av studentenes besvarelser i forbindelse med nivåkontrollen av kommenteringen er mitt generelle inntrykk at studentene fikk svært mye ut av oppgaven, og at de fikk vist gode kunnskaper, selv om oppgaven kom tidlig på kurset.

vi. Eksamen

Eksamen ble avviklet uten noen vanskeligheter. Karakterfordelingen var som følger:

- A: 6,8 %
- B: 23,6 %
- C: 43,3 %
- D: 17,7 %
- E: 6,3 %
- F: 2,3 %

Karakterfordelingen er ganske lik karakterfordelingen på fjorårets kurs, og er ikke spesielt oppsiktsvekkende i noen retning. Det er likevel naturlig å merke seg at en relativt høy andel av studentene, både i fjor og i år, har fått karakteren C. Dette skyldes antagelig tilfeldigheter, men det er likevel grunn til å følge med på hvordan karakterfordelingen utvikler seg over tid.

vii. Samarbeid med administrasjonen

Samarbeidet med administrasjonen har fungert utmerket. Kari Bjørøy har gjort en strålende innsats, både når det gjelder de rent administrative oppgavene, og når det gjelder tips og råd til bruken av «Mitt UiB».

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

Auditoriene har fungert som forventet. For storgruppeundervisningene kunne det vært ønskelig med litt større grupperom. Pedagogisk sett er det ikke optimalt at storgruppeundervisningen skjer i rom som må innredes som klasserom for å få plass til alle studentene. Det er lettere å skape en god arena for diskusjon dersom studentene ikke må sitte på rekker. Jeg ser likevel at det praktisk sett er vanskelig å gjøre noe med dette. For øvrig har jeg ingen spesielle merknader på dette punktet.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

Synspunktene som fremkom på referansegruppemøtet har blitt kommentert fortløpende i det foregående.

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Dette har blitt kommentert fortløpende i det foregående.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Mitt inntrykk er at kurset gjennomgående har fungert bra, og dette inntrykket støttes av tilbakemeldinger både fra studentene og fra de øvrige underviserne på kurset. I den grad man kan peke på forslag til forbedringstiltak handler dette i stor grad om å fortsette utviklingen av de nye elementene som ble introdusert på årets kurs. Ikke minst kan samspillet mellom de digitale elementene på «Mitt UiB» og det øvrige undervisningsopplegget videreutvikles. Det er også naturlig å fortsette arbeidet med å skape mer aktivitet og engasjement blant studentene på storgruppesamlingene, og å vurdere om ytterligere digitale verktøy kan brukes for å bidra til studentenes læring. Som varslet i det foregående ser jeg også for meg at det kan være aktuelt å fortsette – og å utvide – bruken av fellesforelesninger på kurset.

Bergen 31. august 2017

Jan-Ove Færstad
Kursansvarlig JUS 113